

KACIJE ZDRUŽENIH NARODOV

nskih svetovalcev britansko-ameriškega o diskriminacijskem ravnanju s Slovenci

...podeljuje pa državljanstvo vsem osebam italijan-
...nosti, ki se tu naselijo. Značilen je primer, da je
...Slovenca, ki stanuje v coni A Svobodnega tržaškega
...območja, odbita prošnja za italijansko državljanstvo, četudi
...1932 odslužil vojaško službo v Italiji in se je od leta
...boril na fronti za Italijo kot italijanski vojak do konca
...vse. To se je zgodilo zato, ker pošilja otroke v slovensko

Na Svobodnem tržaškem ozemlju imamo tedaj paradoks,
da mora ljudstvo, bivaajoče v britansko-ameriški coni, pro-
sit italijansko vlado v Rimu, torej tujo državo, ki je 15. 9.
1941 izgubila suverenost nad Svobodnim tržaškim ozemljem,
za priznanje državljanstva.

...pomeni, da vlada Italije, ki na tem ozemlju ne more
...ati suverenih pravic, odloča, kdo bo imel v Trstu dr-
...žanske pravice. Kolikor odloča o državljanstvem statu-
...je Italija tista, ki tržaškim prebivalcem podeljuje in od-
...vlastno pravico. Ker je italijanskim državljanstvo po
...nemu pogoju za izdajo delavskih knjižic, odloča posredno
...tudi o tem, kdo je lahko v Trstu zaposlen in kdo je
...povečan bedi in pomanjkanju. Podeljevanje državljanstvih
...nic prebivalcem britansko-ameriškega področja Svobod-
...nega tržaškega ozemlja je danes v rokah italijanske vlade
...na orožje, s katerim se nedvomno krha oblast, ki jo Za-
...vezniška vojaška uprava vrši v imenu Varnostnega sveta,
...e njene suverene pravice. Na tak način človeške cone Svobod-
...nega tržaškega ozemlja niso samo ogrožene, ampak tudi de-
...jansko kršene: velik del prebivalstva omenjenega področja
...je danes dejansko brez volilne pravice in brez dela tudi prav
...niti tega absurdnega pravnega položaja.

Posledica tega položaja je tudi paradoks, da Zavezni-
ška vojaška uprava ne izdaja državljanom potnih
...ov. Tržaškim prebivalcem izdaja italijanska vlada v Ri-
...mu potne listice, če hočejo v inozemstvo, in morajo po svetu
...morati kot italijanski državljani, čeprav jim nudijo za-
...nujo diplomatska zastopstva Velike Britanije in Amerike.

Sedanja položaj v pogledu državljanstva v coni A Svo-
...bnega tržaškega ozemlja ni več vzdržljiv. Zavezniska vo-
...ška uprava in Organizacija združenih narodov z Varnost-
...nim svetom morajo najti po šestih letih praktično rešitev
...tega vprašanja, ki je življenjskega pomena zlasti za sloven-
...sko prebivalstvo področja. Domačinom, ki so v času med
...vrednotna svetovna vojna iskali zaščito in možnost živ-

Za potrebe malega človeka so Slovenci in Hrvati orga-
nizirali močno združenstvo, sestojee iz konsumnih, proizva-
jalnih, zavarovalnih in kreditnih zadrug tipa Raifeisen in
Schulze-Delitzsch.

Italija je vse te močne gospodarske postojanke našega
naroda polagoma do temeljev uničila.

Z odlokom od 18. 1. 1928 je prefekt razpustil Zadržno
zvezo v Gorici, ki je delovala tudi na sedanjem Tržaškem
ozemlju in štela 170 zadrug s 47.000 člani. Dne 8. 2. 1929
je sledil nasilni razpust Zadržne zveze v Trstu, v kateri
je bilo organiziranih 140 zadrug s 45.000 člani. To je pone-
nilo smrt našega združenstva na Tržaškem. Od 28 konsum-
nih društev in 14 kreditnih zadrug v sedanji coni A sta nam
ostali dve podeželski posojilnici.

Italija je spreminila v ruševine naše cvetoče bankarstvo.
Poslednja naša dva denarna zavoda v samem Trstu sta pa-
dla za časa zadnje svetovne vojne. Dne 14. 4. 1941 je Mus-
solini podpisal odlok, s katerim se je razpustila Tržaška po-
sojilnica in hranilnica (nato je fašistični komisar z notar-
skim aktom od 28. 8. 1941 vsé njeno premoženje izročil tu-
kaj še delujoči »Cassa di Risparmio di Trieste«. Trgovinsko-
obratna združba je bila prisiljena skleniti dne 18. 8. 1941 spo-
jitev z zavodom »Banca popolare giuliana«, ki se je polasti-
la njene imovine in še danes uživa sadove tega nasilja.

Podobna usoda je zadela ostale gospodarske ustanove, ki
so bile sad več desetletij trajajočih naporov slovenskega
življa.

Ko so zavezniki prišli v Trst, so Slovenci od njih zahte-
vali, da bi se poravnala veljavna gospodarska škoda, ki
so jo fašisti povzročili našemu narodu. Zahteva je bila opravi-
čena, zakaj zavezniki so po zasedbi Nemčije in Avstrije
izdali posebno zakonodajo, ki je predpisovala, da je treba
vsem od Hitlerja preganjanim osebam in ustanovam vrniti
premoženje, odvzeto jim iz političnih razlogov v dobi naci-
stičnega vladanja. Kako so zavezniki sodili o političnih raz-
lastitvah, je razvidno že iz naslova uredbe 120, objavljene
v francoski coni Nemčije z dne 10. novembra 1947: »Ver-
ordnung ueber die Rueckerstattung geraubter Vermoegens-
objekte« — »Uredba o vrnitvi uropanih premoženjskih ob-
jektov«.

Zavezniki so v Trstu povračilo zahtev Slovencev od-
bili. Pač pa so takoj po svojem prihodu najprej razvelja-
vili vsa protizidovsko zakonodajo in pozneje 27. maja 1946
objavili še ukaz št. 58, s katerim je bilo tržaškim Židom
vrnjeno od fašistov odvzeto jim premoženje.

Slovenci čakajo do danes, da bi jim Zavezniki vojaška
uprava sama popravila škodo, ki so jo fašistična Italija prizade-
jala inemuvanim zavodom, ostalim našim denarnim ustanovam,
našemu združenstvu in zasebnikom in ki predstavlja
danes večmilijardno vrednost, niso dobili Slovenci niti ene
lire odškodnine.

Zavezniska vojaška uprava v Trstu smatra očividno, da
je tako stanje pravilno in normalno, zakaj drugače bi bila
ravnala s tržaškimi Slovenci tako, kakor je s tujakšnji
Židi in kakor so zavezniki ravnali z žrtvami nacionalsocia-
lizma v Nemčiji in Avstriji. Slovenci in vsi pošteni ljudje
sodijo pa, da je tako ravnanje očitna narodna diskriminaci-
ja, vnebovpijoča krivica, ki se mora čimprej popraviti.

Zaveznikom in Hrvatov zapustiti Julijsko krajino torej
se izseliti v tujino. Saj se je po navedbah samih Italijanov
izselilo le iz Trsta do 21. aprila 1931 nič manj kot 40.000
ljudi.

Na izpraznjena mesta je Italija dovajala ljudi iz vseh
delov tedanje kraljevine in tako izvajala to, kar je fašizem
imenoval »etnično bonifikacijo« tega ozemlja. Obseg
izseljevanja se najbolje oceni po številu v deželo prise-
ljenih tujcev. Po italijanski statistiki od 21. aprila 1931
je bilo tedaj v Julijski krajini 177.525 priseljenec, to po-
meni oseb, živčih od dela in služb, ki so jih nekdo oprav-
ljali domačin. Mnogi od teh priseljenec so se po padcu
fašizma in po 1. 1945 zatekli na to področje.

Za presojo razmer v sedanji coni A je koristno nave-
sti številke, ki se nanašajo na sam Trst. Dne 21. aprila
1931 je bilo v mestu 249.513 prebivalcev. Od teh je bilo
rojnih in mejah stare Italije 94.040, — v italijanskih ko-
lonijah in inozemstvu pa 15.373. Koliko znaša danes šte-
vilo tujih priseljenec v Trstu, je težko določiti. Gotovo
je le, da so se valovi slovenskega izseljevanja od leta 1931
do druge svetovne vojne čedalje bolj množili, saj je to
bila doba najokrutnejših protislovenskih političnih pro-
cesov izrednega fašističnega tribunala, doba abesnega
vojne, ko so naši mladeniči rajši bežali čez mejo, ko da
bi pomagali Mussoliniju uničevati neodvisnost afriških
narodov. V istem času je naraščalo zbiranje priseljevanje
iz vseh provinc Italije v Trst in ostalo Julijsko krajino.

Zavezniska vojaška uprava je ob prevzemu uprave
cone A pustila vse tuje desolence v njih službah, in ni
nič podvela, da bi se pregnani slovenski domačini mogli
po vojni vrniti domov ter priti do zaposlitve, ki so jo bili
izgubili za časa fašizma. Nasprotno, Zavezniska vojaška
uprava je odprla meje Svobodnega tržaškega ozemlja no-
vim italijanskim priseljencom: do danes se je naselilo v
Trst 30.000 oseb iz krajev, priključenih po mirovni pogod-
bi Jugoslaviji. Če k še omenjenim 64.113 tujcem iz leta
1931 pristajemo teh 30.000, dobimo 94.113 netržčanov, ki
bi po pristajenih navedbah morali danes živeti v Trstu.

Vendar niti to visoko število ni točno, zakaj v njem niso
vključene osebe, ki so se naselile v mestu pred prvo sve-
tovno vojno in v času od 1931 do 1945, niti otroci prise-
ljencev, rojeni v Trstu.

Italijanski iredentistični poslanec se je na seji rim-
skega parlamenta z dne 30. septembra 1953 izjavil, da
živi danes v Trstu 60.000 Istranov, 7000 Rečanov in 13.000
Dalmatincev in da tvorijo ti priseljenci z družinami »ve-
čino mestnega prebivalstva«.

Te številke so gotovo pretirane, vendar z mirno vestjo
trdimo, da predstavljajo vsi ti naseljenci, to se pravi ti-
sti, ki so prišli semkaj iz stare Italije, in tisti iz pokraj-
in, priključenih Jugoslaviji, danes zares večino »tržaškega
mestnega prebivalstva«.

Namesto da bi Zavezniska vojaška uprava pri nane-
šanju uradnikov dajala prednost domačinom, dovoljuje,
da se na njeno področje še danes premešajo uradniki iz
italijanske republike, medtem ko slovenski državni na-
mesenci, ki jih je fašizem prestavil v Italijo, zmanj-
prosijsko za premeštevati v domače kraje. Dogaja se celo to,
da rimska vlada premešča državne namestnike slovenske
narodnosti iz Svobodnega tržaškega ozemlja v Italijo, to
je v tujino.

Desettisoč beguncev iz krajev, priključenih Jugosla-
viji, ki so optirali za Italijo, bi se morali nastaniti v drža-
vi, za katero so optirali, in ne na Svobodnem tržaškem
ozemlju. Zavezniska vojaška uprava pa sprejema begunce
brez vsake omejitve na svoje področje in veča tako na

TAKO JE ITALIJANSKA FASISTICNA IN KRALJEVSKA VOJSKA UNICEVALA NAŠA MESTA, NASE VASI, NA-
SE JAME IN PRIVATNE DO MOVE, SKRATKA NASO NA RODNO IMOVINO IN DANEŠ PREJEMAJO ZA VSE TO
ZLOČINSKO POCETJE OD ZAPADNIH SIL PRIZNANJE IN PLACILO...

konodaja in fašistična upravnna samovolja. Dolžnost Orga-
nizacije združenih narodov je, da naredi temu stanju čim
prej konec.

Zapadni zavezniki so za gospodarsko povzdigo Svobod-
nega tržaškega ozemlja stavili na razpolago milijardne
zneske. Ustanovljen je bil poseben odsek ERP v korist cone
A, ki je potošil za področje preko 23 milijard lir. Od vseh
teh podpov so bili Slovenci tako rekoč izključeni. Temu se
ni čuditi, zakaj Zavezniska vojaška uprava je prepustila
urejanje gospodarskih odnosov med tu zvečima narodoma
italijanskim nacionalizmom, ki sede v vseh komisijah, skle-
pajočih o podeljevanju posojil in podpor.

To velja celo za tiste veje gospodarstva, kjer so Sloven-
ci sorazmeroma močno zastopani.

V komisiji, ki odloča o posojilih malim industrijskim
podjetjem, ni enega Slovenca. Sklad za podpiranje obrtni-
kov je v rokah samih Italijanov. V komisiji za posojila za-
drugam ni nobenega Slovenca.

Kmečko prebivalstvo cone A je skoro izključno sloven-
sko, toda Zavezniska vojaška uprava ni smatrala za potreb-
no, da bi pritegnila v lastne organe, ki se bavijo s kmetij-
stvom, enega samega Slovenca. Zavezniska vojaška uprava
trpi celo, da se strokovna kmetijska predavanja v sloven-
skih vaseh vključ ponovnim protestom vrše v italijanščini.

Spreminjanje narodnost- nega značaja področja

Umetno pretvarjanje etnične sestave naših krajev
se je začelo takoj po prihodu Italije in doseglo višek v do-
bi fašizma, ki si je v svoji imperialistični politiki na vse
načine prizadeval, da postopoma izbrisle sledove več kot
tisočletnega bivanja Slovanov v tem delu Evrope.

Zaradi neznoznega pritiska je moralo več kot 100.000
Slovencev in Hrvatov zapustiti Julijsko krajino torej
se izseliti v tujino. Saj se je po navedbah samih Italijanov
izselilo le iz Trsta do 21. aprila 1931 nič manj kot 40.000
ljudi.

Na izpraznjena mesta je Italija dovajala ljudi iz vseh
delov tedanje kraljevine in tako izvajala to, kar je fašizem
imenoval »etnično bonifikacijo« tega ozemlja. Obseg
izseljevanja se najbolje oceni po številu v deželo prise-
ljenih tujcev. Po italijanski statistiki od 21. aprila 1931
je bilo tedaj v Julijski krajini 177.525 priseljenec, to po-
meni oseb, živčih od dela in služb, ki so jih nekdo oprav-
ljali domačin. Mnogi od teh priseljenec so se po padcu
fašizma in po 1. 1945 zatekli na to področje.

Za presojo razmer v sedanji coni A je koristno nave-
sti številke, ki se nanašajo na sam Trst. Dne 21. aprila
1931 je bilo v mestu 249.513 prebivalcev. Od teh je bilo
rojnih in mejah stare Italije 94.040, — v italijanskih ko-
lonijah in inozemstvu pa 15.373. Koliko znaša danes šte-
vilo tujih priseljenec v Trstu, je težko določiti. Gotovo
je le, da so se valovi slovenskega izseljevanja od leta 1931
do druge svetovne vojne čedalje bolj množili, saj je to
bila doba najokrutnejših protislovenskih političnih pro-
cesov izrednega fašističnega tribunala, doba abesnega
vojne, ko so naši mladeniči rajši bežali čez mejo, ko da
bi pomagali Mussoliniju uničevati neodvisnost afriških
narodov. V istem času je naraščalo zbiranje priseljevanje
iz vseh provinc Italije v Trst in ostalo Julijsko krajino.

Zavezniska vojaška uprava je ob prevzemu uprave
cone A pustila vse tuje desolence v njih službah, in ni
nič podvela, da bi se pregnani slovenski domačini mogli
po vojni vrniti domov ter priti do zaposlitve, ki so jo bili
izgubili za časa fašizma. Nasprotno, Zavezniska vojaška
uprava je odprla meje Svobodnega tržaškega ozemlja no-
vim italijanskim priseljencom: do danes se je naselilo v
Trst 30.000 oseb iz krajev, priključenih po mirovni pogod-
bi Jugoslaviji. Če k še omenjenim 64.113 tujcem iz leta
1931 pristajemo teh 30.000, dobimo 94.113 netržčanov, ki
bi po pristajenih navedbah morali danes živeti v Trstu.

Vendar niti to visoko število ni točno, zakaj v njem niso
vključene osebe, ki so se naselile v mestu pred prvo sve-
tovno vojno in v času od 1931 do 1945, niti otroci prise-
ljencev, rojeni v Trstu.

Italijanski iredentistični poslanec se je na seji rim-
skega parlamenta z dne 30. septembra 1953 izjavil, da
živi danes v Trstu 60.000 Istranov, 7000 Rečanov in 13.000
Dalmatincev in da tvorijo ti priseljenci z družinami »ve-
čino mestnega prebivalstva«.

Te številke so gotovo pretirane, vendar z mirno vestjo
trdimo, da predstavljajo vsi ti naseljenci, to se pravi ti-
sti, ki so prišli semkaj iz stare Italije, in tisti iz pokraj-
in, priključenih Jugoslaviji, danes zares večino »tržaškega
mestnega prebivalstva«.

Namesto da bi Zavezniska vojaška uprava pri nane-
šanju uradnikov dajala prednost domačinom, dovoljuje,
da se na njeno področje še danes premešajo uradniki iz
italijanske republike, medtem ko slovenski državni na-
mesenci, ki jih je fašizem prestavil v Italijo, zmanj-
prosijsko za premeštevati v domače kraje. Dogaja se celo to,
da rimska vlada premešča državne namestnike slovenske
narodnosti iz Svobodnega tržaškega ozemlja v Italijo, to
je v tujino.

Desettisoč beguncev iz krajev, priključenih Jugosla-
viji, ki so optirali za Italijo, bi se morali nastaniti v drža-
vi, za katero so optirali, in ne na Svobodnem tržaškem
ozemlju. Zavezniska vojaška uprava pa sprejema begunce
brez vsake omejitve na svoje področje in veča tako na

umeten način brezposelnost med domačini. Ne samo to!
Zavezniska vojaška uprava daje beguncem podpore, zida
zanje hiše in cela naselja v Trstu in v slovenskem pode-
želju.

Od približno 6 milijonov kv. m. iz javnih sredstev
odkupljene ali razlašene zemlje je okrog 5 milijonov slo-
venske, ki služi v večini namenom italijanske koloniza-
cije. Italijanske begunske kolonije so nastale ne samo v
neposredni tržaški okolici, temveč tudi na Proseku, v Sv.
Križu, Sesljanu in v Stivanu je s pomočjo Zavezniske vo-
jaške uprave bila sezidana za italijanske begunce posebna
ribiška vas.

V kolonizacijske namene so bili potrošeni milijardni
zneski. Denar dobavlja rimska vlada ali neposredno Za-
vezniska vojaška uprava, ki trdi, da se s tem rešuje samo
stanovajska kriza in podpira gospodarski razvoj pod-
ročja; akcija da nima nobene zveze s politiko.

Dejstvo pa je, da je kolonizacija podeljevala in sloven-
ske obale poverjena v glavnem izrazito politični organi-
zaciji beguncev »iz Julijske krajine in Dalmacije«, to se
pravi gibanju, čigar javno naglašeni cilj je, da se vsa Go-
riška, Istra, Reka in Dalmacija odtrgaajo od Jugoslavije
ter priključijo Italiji. Da ima kolonizacija pretežno politi-
tičen in ne gospodarski značaj, se vidi tudi po tem, da se
naselja gradijo celo na skalnatih, neplodnih tleh Trža-
škega Krasa, kjer manjkajo vsi pogoji gospodarskega
razvoja: pri ribiškem naselju v Stivanu n. pr. ni rib,
ostala tamkajšnja obala je brez tovarn in tam vlada že
med domačini brezposelnost. Družine tujih kolonistov
žive od mesečnih podpor rimske vlade ter bi se morale
izseliti, če bi jim te zmanjkale ali bi prenehale privilegi-
rano zaposlovanje priseljenec, ki se na škodo domače de-
lovne sile vrši iz političnih razlogov že leta v coni A.

Italijanska vlada financira to politično akcijo zato,
da bi spreminila narodnostni sestav teh krajev in tako
zgradila preko slovenske zemlje nepretrgan etnični korid-
or med Trstom in Italijo, kar naj bi bilo izhodisce za
bodoče imperialistično prodiranje v deželo tržaškega za-
ledja.

Tukajšnji Slovenci so pod Zaveznisko vojaško upra-
vo izgubili od leta 1948 do 1953 več zemljiške posesti ka-
kor prej v polstoletju.

Vsakomur je jasno, da je rimska vlada prejela od za-
pada milijarde dolarjev pomoči izključno za to, da bi z
njimi mogla čim prej premagati povojno gospodarsko kri-
zo italijanske republike, ne pa da uporabljajo prejete po-
pore za to, da izriva Slovence z zemlje pradedov, posna-
majoč politiko kolonizacije pruskega militarizma proti
Poljakom.

Ker je Organizacija združenih narodov po obstoječih
mednarodnih predpisih poklicana, da vrši vrhovno nad-
zorstvo nad razmerami in upravo na našem ozemlju, jo
podpisani naprošajo, da prisloki ogroženim Slovincem na
pomoč ter poskrbi, da načrta kolonizacija slovenske zem-
lje v coni A nemudoma preneha.

Tržaška civilna policija in Slovenci

Leta 1945 je Zavezniska vojaška uprava ustanovila
»Civilno policijo« za Julijsko krajino, ki je prevzela var-
nostno službo v tedaj obstoječih treh področjih v Trstu,
na Goriskem in v Fuli. Po nastopu mirovne pogodbe v
moč 15. sept. 1947 je ostala »Civilna policija« le v coni A
Svobodnega tržaškega ozemlja in na podlagi ukaza Za-
vezniske vojaške uprave št. 2 od 16. septembra 1947 bi se
morala imenovati »Civilna policija britansko-ameriškega
področja Svobodnega tržaškega ozemlja«, ne pa še vedno,
ne vemo zakaj, »Civilna policija Julijske krajine«, ki več
ne obstaja. Na čelu te policije stoji sicer višji angleški
oficer z nekaj zavezniki uradniki ob strani. Ali urad-
ništvo, zlasti višje uradništvo, so povečini bivši uradniki
tržaške policije iz časov fašističnega režima, ki so spravi-
li v Trst kader uradnikov in civilnih agentov iz fašis-
tične dobe. Zato so pričeli nekateri oddelki te Civilne
policije — ki je še vedno pod direktno komando Zavez-
niške vojaške uprave — ravnati zlasti v zadnjih letih
nasproti Slovincem z metodami, kakor je ravnala faši-
stična policija za časa Mussolinija. Slovenci, ki se udele-
stujejo v političnih organizacijah, pa bile to tudi nede-
munistične ali protikomunistične, se kontrolirajo in za-
slišujejo. Ko Slovence prosi za potni list ali za kakšno
koncesijo, hodijo policijski agenti proizvedati pri njego-
vih sosedih, ali govori doma slovensko, ali pošilja otroke
v slovensko šolo, ali izbeha ob slavnostnih dneh sloven-
ski ali celo državno zastavo Svobodnega tržaškega ozem-
lja, ali je pristaš Svobodnega tržaškega ozemlja, s kom se
druži, ali sprejema obiske slovenskih dužb itd. Tudi ta-
ko imenovana »upravnna policija«, ki je odvisna od trža-
škega conejskega predsednika, vodi nasproti Slovincem po-
izvedbe v takem stilu. Naravno, da se smatrajo ugotovitve
kot: pošiljanje otrok v slovenske šole, uporaba v družini
slovenskega jezika itd. kot dejanja proti italijanstvu in
kot tako vplivajo na diskriminacijsko reševanje zadev v
škodo Slovencev. Te metode italijanskih policijskih urad-
nikov, ki so proti slovenskemu prebivalstvu v žalostnem
spominu še izza časov fašizma, se izvajajo na Svobodnem
tržaškem ozemlju pod Zaveznisko vojaško upravo. To je
sistem, ki ne pomeni samo najbolj obsojanja vredne di-
skriminacije Slovencev, ampak tudi teptanje osnovnih
principov demokracije in človeške svobode.

PREDLOGI

...in v Pokrajinsko zastopstvo, naj poskrbi, da
...Slovenci namešeni v sorazmerju s svojo šte-
...mojo v vseh državnih, pokrajinskih in ob-
...radih ter prav tako v vseh strokovnih in
...nih odborih in komisijah, ki jih sama po-

...kladu z določili mirovne pogodbe z Ita-
...se uvede državljanstvo Svobodnega trža-
...ozemlja.

...bam, ki so se zaradi političnega preganja-
...v času med zadnjima vojnama zateči v
...ter bile zaradi vsakdanjega kraha prisiljene
...in inozemsko državljanstvo, je treba omogo-
...vanje vseh državljanstvih pravic na tem
...Svobodnega tržaškega ozemlja.

...imovinska škoda, prizadejana slovenskim
...in pravnim osebam v dobi političnega pre-
...vanja, naj se čimprej poravnava in naj se pri tem
...nacionalna načela, ki so se jih držali zavezniki v
...Avstriji, na tem ozemlju pa Zavezniska
...uprava v korist Židom.

...Slovincem mora biti zajamčena pravica do
...gospodarskega uveljavljanja in ustvar-
...lastnih gospodarskih ustanov.

...Preneti mora sleherna diskriminacija pri iz-
...obrtnih licenc in podeljevanju kreditov,
...tudi pri dajanju podpor za kulturne ustano-
...vne javnih sredstev.

...Nemudoma naj preneha razlaševanje in
...premeniti narodnostni sestav tega področja.
...oktobra 1953.

(Sledijo podpisi)

...v tujini, a so se zdaj vrnili, in njih potomcem, mora-
...priznane vse državljanstvene pravice. Ni pravičeno, da
...je let potem, ko so njih fašistični zatiralci že propad-
...vedno živeti na lastni zemlji kot tujci-brezdomci. Iz
...ra nujna posledica, da je Zavezniska vojaška upra-
...je upravičena, ampak tudi dolžna reševati sama pro-
...podeljevanje državljanstvom oseb, ki prebivajo na Svob-
...tržaškem ozemlju. Naravno je, da Zavezniska voja-
...ura ne more podeljevati italijanskega državljanstva.
...tržaško državljanstvo in za to se lahko poslužuje čl. 6
...statuta ali zakona št. 555 iz leta 1912, ki ga pri-
...lato Svobodnemu tržaškemu ozemlju.

...Za Zaveznisko vojaško upravo niti tega ne bi hote-
...za, kar pa ni nikakega protivnega razloga, bi morala vsaj
...niti oseb, stalno živčih na Svobodnem tržaškem
...ozemlju in ki imajo vse pogoje, da na novo pridobijo ali
...pridobijo državljanstvo v smislu gornjega zakona, iz-
...dokumenti, s katerim bi jim priznala pravo uživanja
...državljanstvih pravic na Svobodnem tržaškem ozemlju.

Zapostavljanje Slovencev v gospodarstvu

...Osvobodnost Zavezniske vojaške uprave za diskrimina-
...ravnanje s Slovenci cone A na gospodarskem pod-
...nem se ne more pravilno oceniti, ako se vsaj z nekaj be-
...goviti, kakšno je bilo gospodarsko stanje Slo-
...vencem in Hrvatov na Tržaškem pred prihodom Italije.

...v Trstu je naš narod imel številne denarne zavode, ka-
...ki kapital je bil tik pred izbruhom prve svetovne vojne
...od kapitala tržaških Italijanov, medtem ko bančni
...štala v Trstu sploh ni bil zastopan. Statistika pra-
...ni promet naših bančnih ustanov pa je bil 19,17% ali
...primerno večji od prometa italijanskih.

...Nasprotno večji je bil delež Jugoslovancev in takratni
...trgovinski mornarici: nemško-avstrijski kapital je
...zastopan v tržaških brodomu s 393.431 tonami, to je s
...s 261.626 tonami ali 31,80%, medtem ko je
...s 159.514 tonami daleč za jugoslovanskim. Zastopan je
...v Trstu, kar je predstavljalo le 19,37% ali manj
...tržaškega brodomu.

